

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 7 & 8.
Heinä-Elokuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG. HUUGO NYBERG.
Vastaava. Toim. sihteeri.

1910
XV:sta vuosik.

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta

Sisälllys: Kuuromykät ja maanviljelys. — Elämäkertani. — Pikku Anna. — Kertomus Tampereen Kuuromykkäinyhdistyksen (Suomen Kuuromykkäinliiton Tampereen haaraosaston) toiminnasta vuonna 1909. — Kesäkoulu Mikkelissä. — Tervehdys kuurojen koulusta Kuopiossa. — Vieläkin viittaamisesta. — Kirjeitä kuuromykille. — Hyviä kirjoja. — Luettelo. — Metsä. — Yö ja päivä. — Mitä etsit? — Kyyros. — Tietoja Kotimaasta. — Ilmotuksia.

Kuuromykät ja maanviljelys.

Nuorena pitää jokaisen ihmisen valita itselleen joku sopiva työala, tahi toimi. Ei ole aina helppoa löytää sellaista työtä, johon voisi koko elämän ajaksi ruveta ja jonka voisi hyvin suorittaa (tehdä). Ihmisen on vielä vaikeampi löytää sopivaa työtä itselleen, jos hänellä on joku ruumiillinen vika (jos hän on esim. sokea, raajarikko, km). Tällainen ruumiillinen vika nimittäin on usein esteenä työn tekemisessä.

Kuurous on sellainen vika, joka tekee työnteolle haittaa (estää), tekee ammatin suorittamisen vaikeaksi. Muutamat kuurojen opettajat ja ystävät sanovat, ettei kuurous ole este, haitta työnteolle. He sanovat tällä tavalla sentähden, että he tahtovat kehoittaa kuuroja rohkeasti tekemään enemmän kaikenlaisia töitä. Tämä ei ole aivan oikein. On totta että, kuurous on haitaksi, eli esteeksi monissa töissä. Kuuroja pitäisi siis neuvoa hankkimaan itselleen sellaisia töitä, missä kuuroudesta olisi vähemmän vaikeuksia.

Maanviljelys on minun mielestäni hyvin sopiva toimi km:lle. Myöskin kuuluu maanviljelyksen yhteyteen karjanhoito, kanojen ja mehiläisten hoito, puutarhan- ja hedelmäinviljelys, y. m. Sa-

non, että kaikki nämä toimet sopivat hyvin km:lle, vaikka niissä kyllä vaikeuksiakin syntyy. Mutta missä työssä ei vaikeuksia olisi? Maanviljelijän nykyaikoina pitää esim. tehdä paljon kaupoja. Hänen pitää ostaa ja myydä viljaa, voita, metsää, puita y. m. Kuuromyksen ei ole helppo tehdä tällaisia kaupoja. Niissä tarvitsee hän kuulevain apua. Maanviljelijä on myös tekemisissä paljon toisten ihmisten kanssa. Maatyössä tarvitaan paljon työmiehiä, palvelijoita, torpareita, päivätyöläisiä j. n. e. Kuuromyksen on joskus vaikea olla tekemisissä monien ihmisten kanssa. Jos km. tahtoo siis ruveta maanviljelijäksi, niin kyllä siinä on muutamia vaikeuksiakin.

Mutta maatyö ja maanviljelys on kuitenkin sopiva ammatti kuuroille. Seuraavista syistä:

- 1) maatyö on terveellisempää, kuin mikään muu työ.
- 2) maatyö on hauskaa ja miellyttävää;
- 3) maatyö on jaloa ja tärke-arvoista työtä;
- 4) maatyö on tuottavaa (siitä saa hyvän palkan);
- 5) maanviljelijällä on aina työtä, se työ ei lopu.

1. Maatyö on terveellistä. Jokainen sen ymmärtää. Kaikki tietävät, että ihmisen ruumis ja koko olento vahvistuu, kun hän liikkuu ja työskentelee auringon paisteessa ja raittiissa ilmassa. Maamies ei saa pelätä rumaakaan ilmaa. Hänen vaatteensa pitää olla sellaiset, että hän voi mennä ulos työhön rumallakin ilmalla sateessa, lumipyryssä ja pakkasessa. Ei ruma ilma ulkona ole epäterveellinen. Lääkärit määrävät keuhkotautisille, että heidän pitää aina olla ulko-ilmassa. Ja monet rintatautiset ovat tulleet terveiksi, kun ovat olleet yöt päivät ulkona ja pitävät ikkunat auki yölläkin makuhuoneessaan.

2. Maatyö on hauskaa ja miellyttävää. Kaikki eivät luule, että maatyö olisi hauskaa. Moni ei tahdo, että hänen kätensä tulisivat likaisiksi ja vaatteisiinsa tulisi tahra pilkkuja (likaa). Sentähden he eivät rakasta maatyötä. He luulevat, että esim. käsityöläisten kädet ja vaatteet olisivat puhtaammat kuin kyntämiehen, joka peltoaan vakoihin kyntää, tahi talli-rengin ja navetta-palvelijan, joka eläimiä hoitaa. Mutta minä pyydän, ajatelkaa esim. suutarin, nahkurin, sepän ja maalarin käsiä, sormia ja vaatteita. Ovatko ne siistit ja puhtaat? Minä luulen että peltomies, maan-

viljelijä on paljon puhtaampi, kuin he. Hänen kätensä ja vaatteensa, hänen ruumiinsa ja sielunsakin on puhtaampi ja raittiimpi, kuin heidän. — Miellyttävää ja hauskaa on maanviljelys todella. On hauska nähdä siemenen putoomista maan mustaan multa; on hauska nähdä kuinka pieni jyvä maassa mätänee, itää, kasvaa, kukkii, ja kypsyy hedelmäksi. On iloista koota syksyn vilja kypsänä aittaan. On miellyttävää liikkua rauhallisessa metsässä, kaataa puita, hakata halkoja ja aidaksia ja sitten talvisena, kirikkaana päivänä vetää niitä kotiin. On miellyttävää illalla työn lopetettuaan mennä lämpöiseen saunaan ja kylpeä ruumis puhtaaksi. Kuinka hyvälle maistuu sitten emännän laittama illallinen ja uni omassa sängyssä!

3. Maatyö on jaloa eli kunniallista ja tärke-arvoista. Maailman alussa jo käski Jumala ihmisen viljellä maata. Maan viljeleminen on se työ, josta sitten kaikki toiset työ-alat ja ammatit ovat alkunsa saaneet.

4. Maanviljelys on myös tuottavaa, siitä saa varmat ja tyydyttävät tulot (palkan). Käsityöläinen, esim. suutari, ei voi muuta työtä tehdä. Hänelle pitää aina olla naskali, pikilanka, vasarat ja naulat käsissään. Tämän varsinaisen työnsä eli ammattinsa rinnalla ei käsityöläinen voi toista ammattia harjoittaa. Mutta toista on maanviljelijäin laita. Maanviljelys on vaihtelevaa, monipuolistä. Maamies hoitaa peltonsa, hän hoitaa karjansa, hän myy ja kasvattaa metsän, hänellä on kanatarha, hän viljelee puutarhaa ja hedelmäpuita, hän kalastaa, hän rakentaa tuulimyllyn, tahi pienen vesimyllyn jokeen, jonka rannalla hänen talonsa on. Ymmärrätte nyt, että maamiehen elämä on monipuolista. Hän voi ansaita rahaa monella tavalla. Hän ei ole riippuvainen yhdestä työstä, ei neulasta, naskalista ja pikilangasta. Myöskin voi maamiestä auttaa hänen vaimonsa ja lapsensa. Vaimo hoitaa karjaa ja tekee työtä pellolla ja niityllä. Samoin lapset ovat paimentamassa lemmiä, poimivat kiviä pellolta, haravoivat heiniä, ajavat lantaa pellolle, kylvävät potaattia, haakkaavat puita, hoitavat kanoja j. n. e. Tällä tavalla maamiehen koko perhe on työssä ja ansaitsevat. Usein käsityöläisten vaimot ovat laiskat. He vain juovat kahvia, käyvät kylissä ja juoruavat. Heidän lapsensa juoksevat laiskoina teillä ja kaduilla, sekä tappelevat ja oppivat ru-

mia tapoja. Mies raukka yksin istuu työssä aamusta iltaan ja koettaa ansaita leipää laiskalle perheelleen. Sanomme siis, että maatyö on tuottavaa.

5. *Maamieheltä ei työ lopu.* Tehtaan työmies, kirjapainon latoja j. n. e. tekee työtä tehtaassaan. Usein on työhuone ahdas. Ilma siinä on termeltunut ja epäterveellinen. Monta työmiestä työskentelee hänen ympärillään. Ehkä muutamilla tovereilla on joku tarttuva tauti, keuhkotauti, j. n. e. — Joskus tapahtuu niin että tehtaan isännältä loppuu työ, tahi liike menee vararikkoon (konkurssi). Silloin isäntä käskee työmiehensä pois ja he jäävät ilman työtä. Saavat odottaa ja etsiä kauan työtä. Tulee huonot ajat. Tahi tehdään lakko ja työnsulku. Kun työ loppuu, niin on nälkä hyvin likellä. Mutta tällaista ei tapahdu maamiehelle. Hänelle riittää aina työtä. Hyvää maamiestä kaikki tarvitsevat. Koko maailma tarvitsee leipää, maitoa, potaattia, puita ja muita maan tuotteita. Niitä saadaan maamieheltä. Ei lopu työ pelolla ja niityillä. Kuuromykät: tarttukaa rautaisilla kourilla ja paksuilla käsivarsilla kiini tähän maahan, kääntäkää se nurin, viljelkää se hedelmälliseksi! Sillä tavalla teette ihmiskunnalle paluksen ja tulette itse onnellisiksi!

(Tämä kirjoitus on mukailemalla suomennettu eräästä ruotsalaisesta km. lehdestä, johon se on otettu eräästä Amerikan km. aikakauskirjasta.)

Elämäkertani.

kirjoitti

Albin Maria Watzulik.

(Suomennos).

Syntymäpäiväni oli pääsiäissunnuntaina 8 p. huhtikuuta v. 1849. Siis aivan vallankumousvuoden jälestä. Isäni oli suutari-mestari sitten säästöpankkivirkailija ja Tyrnaun lääninsairaalan tarkastaja; hän oli ollut fransiskaansaarnaaja, mutta hän erotettiin virastaan vapaamielisten aatteiden tähden ja senjälkeen hän otti haltuunsa jalkineliikkeen.

Neljännelle ikävuodelleni olin kuuleva ja puhuin, mutta ankaran tulirokon jälkeen menetin kuuloni ja myöhemmin puhe-lahjani. Isäni teki kaiken voitavansa hankkiakseen minulle parannusta. Joka päivä käytti hän minua useiden kuukausien ku-luessa erään kuuluisan sveitsiläisen korvalääkärin luona, joka ko-etti useita apukeinoja saadakseni kuuloni takaisin, mutta kaikki oli turhaa. Rumpukalvo oli kerrassaan pilalla, josta seurasi, että koskaan en voinut tajuta ääniä. Että taitaisin jonkunlaista työtä, lähetti isäni minut piirustusopettajan luo useita kertoja viikossa ja tältä opin paljon pikkuseikkoja. Muistan vielä kuinka haus-kaa ja mieltäkiinnittävää tämä opiskelu oli. Vuoden kävin kan-sakoulua istuen siellä terveitten lapsien joukossa, mutta opettajan vaivannäöt eivät langenneet hedelmälliseen maahan, jonka vuoksi sureva isäni antoi minun pian lopettaa. Hän kääntyi nyt Unka-riissa sijaitsevan Waizenin kuuromyökkälaitoksen puoleen saadak-seen minut sinne, mutta hänen ikäväkseen — ja minun onneksi ehkä — ei ollut yhtään paikkaa vapaana. Hän kirjoitti sitten Wieniin, mutta sai siellä olevasta laitoksesta myöskin kieltävän vastauksen. Syy oli se, että sinne otettiin vain Itävallassa syn-tyneitä kuuromyökkiä ja koska olin syntyisin unkarilainen, piti minut kasvattaa siellä. Muutoin ei sielläkään ollut paikkoja va-paana. Mitä oli nyt tehtävä? Pitikö minun jäädä sivistystyö-vaille? Onneksi ei isäni ollut sitä mieltä. Hän jätti anomuksen keisari Frans Josefille minun päästäkseni Wienissä olevaan oppi-laitokseen ja tästä seurasi, että minulle valmistettiin paikka kei-sarin kustannuksella. Niin voin vihdoon vuonna 1858 yhdeksän-vuotiaana aloittaa opintoni. Pian tuli minusta kaikkien opetta-jien, etupäässä johtajan suosikki, kuuden vuoden ajan nautin opetusta, sain palkinnon tutkinnessa joka vuonna. Johtajan toi-mesta piti minusta tulla opettaja, mutta en siihen suostunut, sillä tahdoin maalariksi. Siitä ei taas isäni tahtonut kuulla pu-huttavankaan, sillä hänen mielestään olivat taiteilijat kerjäläisiä. Koska kotipaikallani oli kirjapaino, kehoitettiin minua ryhtymään tähän ammattiin. Niin tuli minusta »mustataituri».

Kirjapaino ei ollut suuren suuri. Henkilökuntaan kuuluivat: johtaja (omistaja), kaksi oppilasta, yksi latoja, yksi vetäjä ja kaksi tyttöä. Koneita oli pikapainin ja kaksi käsipaininta.

Kirjapainon huoneustona oli kaksi käytävää, jotka olivat varustetut kahdella ikkunalla. Väliin hankki kirjapainon johtaja kirjaltajan Wienistä latomaan niitä kirjoja, joita tarvittiin kaupungin lukiossa. Johtaja tuli usein kärsimättömäksi minun kanssani kun ymmärsin väärin teknilliset nimitykset. Oppiaikani piti kestää neljä vuotta, mutta se supistuikin kahteen, sillä vaikea korvatulehdus, joka kesti kaksi vuotta, pakotti minut pysymään kotonani. Johtajani, joka piti hyvää huolta kehityksestäni, antoi minun vähätöisinä aikoina käyttää hyväkseni hänen kirjastoaan. Minun ladottavanani olevat työt olivat lukuisat, mutta yksinkertaista laatua. Vaihtelua tuottivat erään Budapestin asiomisliikkeen työt. Vapaasti sain työskennellä ja pian tuli minusta taitava latoja. Opin vähitellen latomaan vieraita kieliä: hebreaa, kreikkaa, slavilaisia kieliä, unkaria ja latinaa. Teknillisesti kehittyäkseen käytin joskus Frankin kirjaa: »Oppikirja latojille». Kotona puuhailin mielelläni paljon kirjojen kanssa tai maalailin. En koskaan käynyt yleisissä huveissa. Aina olin vaipunut itseeni, eikä minulla ollut mitään sidettä ulkopuolella olevaan maailmaan. Vuosi 1868 lähestyi, silloin julistettiin minut juhlaallisesti »ulosoppineeksi». Johtaja luki senjälkeen sepittämänsä puheen, jonka hän antoi sitten minulle kehoittaen panemaan sydämelleni siinä olevat neuvot ja kehotukset. Tuo mieltäkiinnittävä kirjoitus on vielä hallussani.

Seuraavana vuonna päätin lähteä maailmaan. Tässä tarkoituksessa käännyin entisen suosijani, Wienin kuuromykkälaitoksen johtajan puoleen, pyytäen häntä auttamaan minua. Sain vastasen, mutta en toivoni mukaista. Hän kirjoitti, että olisi parasta pysyä kotona, koska oli niin paljon taitavia latojia, eikä yhtään paikkaa avoinna. Asia jäi sikseen. En kuitenkaan tästä säikähtänyt, vaan käännyin Grazissa olevan veljeni puoleen ja pyysin häntä hankkimaan minulle paikan jossain siellä olevassa kirjapainossa. Hänen päällikkönsä — erään rautakaupan omistaja oli niin ystävällinen, että puhui puolestani eräälle liiketuttavalleen, joka omisti kirjapainon nimeltä »Ligkam-Josefsthal». Vastuksia oli täälläkin, sillä kirjapainon omistaja kieltäytyi ottamasta vastaan kuuromykkää, koska hänellä kerran oli ollut kuuromykkä latoja, joka ei voinut suorittaa kunnollisesti tehtä-

viään. Vasta monien suositusten nojalla päätti kirjapainonomistaja tehdä poikkeuksen tästä päätöksestä ja ottaa minut latojaksi. Nyt vihdoin sain lähteä ensi matkalleni vierasten ihmisten joukkoon. Minulla ei silloin vielä ollut aavistustakaan kuinka suuri sellainen kirjapaino voi olla. Sentähden rupesin murehtimaan, etten voisi suorittaa tehtäviäni kun tulin kirjapainoon ja näin kuinka suuret ihmisjoukot tulivat ja menivät konttoorista. Suuri oli sentähden iloni kun ylifaktori ilmoitti minulle, että tilapäisosastossa ei ollut yhtään paikkaa avoinna, ja että sentähden sain tyytyä työskentelemään tilapäisesti sanomalehtiosastossa. Aluksi oli työ hauskaa ja helppoa, mutta näytti olevan pitemmän päälle rasittavaa rinnalle. Puolen vuoden kuluttua tarjosi ylifaktori minulle paikan tilapäisosastossa, mutta kieltäydyin sanoen, etten luullut voivani täyttää vaatimuksia, jonka tähden toivoin saavani jäädä sanomalehti-osastoon. Siihen ei esimiehelläni ollut mitään muistuttamista ja niin kului taas puoli vuotta. Rintatautini paheni ja silloin arvelin olevan parasta ottaa vastaan kirjaltajan uudistettu tarjous yllämainittuun suuntaan. Pyysin kahden päivän koetusaikaa, joka minulle suotiinkin.

Ensimmäiset koetyöt, jotka minulle annettiin, olivat aikataulu ja titteli, nämät voittivat sellaisen suosion, että minut heti muutettiin tilapäis-huoneeseen. Olin siellä seitsemäs mies saaden viime paikan. Toverieni joukossa oli m. m. Julius Mäser, nyt kirjapainonomistaja Leipzigissä; Philip Messunyh Berlinissä olevan Rudolf Mossen kirjapainon johtaja; Franz Buchwaller, nyt faktorina Wieniläisessä painossa. Siis kaikki olivat miehiä, joiden kanssa tulevaisuudessa olin oleva miellyttävässä ja opettavassa kanssakäymisessä.

Vuoden kuluttua pääsin ensimmäiseksi tilapäis-latojaksi; tahdoin ensin siitä kieltäytyä, mutta ylifaktori pyysi minun jättämään kaikki epäilykset, eikä ajattelemaan tovereitani. Työni olivat siihen määrään saavuttaneet hänen suosionsa, että hän oli päättänyt uskoa minulle ensimmäisen tilapäislatojan paikan. Kiittäen otin sen vastaan ja sain kaksi oppilasta opetettavaksi. Ylifaktori sai pian samankaltaisen paikan Altenburgissa. Vuonna 1873 kutsui hän minua; minä menin ja olen tähän päivään saakka pysynyt samalla paikalla. Vuonna 1889 vietin 25-vuotista

kirjapainajajuhlaa. Vähitellen jouduin etevien ammattimiesten liikeyhteyteen; mainitsen heistä herrat Theodor Gøebel Stuttgar-tista, Alexander Waldow Leipzigistä, Robert Grayson Lontoosta, Wald. Zachrisson Göteborgista, Isidor Goldberg Pietarista ja monta muuta, joilla kaikilla on ollut erittäin hyväatekevä vaikutus tek-nilliseen kehitykseen. Vähitellen rupesin myös kirjoittamaan ammattilehtiin.

Saksan kuuromykät lähettivät minut v. 1873 kuuromykkä-kongressiin Chicagoon. Tässä kaupungissa oleva maailmannäyt-tely antoi minulle paljon tutkimisen aihetta. 1893 ja 1894 pidin saksalaisissa kaupungeissa noin 20 esitelmää kuuromykkäyhdis-tyksissä. Siis siinäkin toimiala, joka yhä enemmän lisää työtä minulle.

Pikku Anna.

Pikku Anna suvaitsee tehdä tuttavuutta kanssanne, sillä hän on myös k. m. Anna on vanhempainsa ainoa lapsi ja heidän lemmikkinsä. Viime syksynä sairastui hän tulirokkoon ja me-netti kuulonsa. Hän puhuu vielä hyvin ja ymmärtää hyvin äidin puhetta. Paljon puheleekin äiti Annalle. Anna taitaa hyvin lue-kea. Äiti käski Annan lukea virsikirjasta, sillä »nyt on lauvan-tai-ilta». Maalla eivät ihmiset tee työtä lauvantai iltana. He istu-vat puhtaissa alusvaatteissaan pöydän ympärillä ja lukevat. Lau-vantai-ilta maalla on minusta hyvin hauska.

Anna haki hyllyltä äidin suuren virsikirjan ja juhlallisen näköisenä kuin vanha provasti luki hän:

»Ah, autuasta! Näin hän pääsi varhain kuin kevät-kukka kukoistaissaan parhain; hän rauhaan vaipui, — — —

Hän nosti silmänsä ja katsoi minuun.

»Miksi luet sitä virttä? Se on lasten hautausvirsi», sanoin. — Anna lukee usein tätä. Se on hänestä kaunis laulu — mi-nusta myös. Annan 4 sisarusta on kuollut tulirokkoon. He le-päävät kirkkomaalla. Siellä kun käyt, näet kuinka heidän ni-mensä kimmeltelevät valkoisissa risteissä.

Anna on kouluikänsä, eli 7 v. vanha. Mutta äiti ei tahdo vielä panna Annaa kouluun.

»Pikku-Anna on heikko», sanoo hän. »Ei hän vielä ym-märrä paljo asioita».

»Ei kukaan synnykään paljo asioita päässä», vastasin, »vähä osasin minäkin käydessäni oppimaan. Opin kanssa ymmärrys kasvaa».

»Mutta minä pelkään, että hänelle tulee koulussa ikävä. Myös opettaja voipi olla ankara ja lyödä Annaa».

Näin puheli äiti vetäen Annaa helmaansa. Turhaan koe-tan selitellä, kuinka on hyvä, että Anna saa oppia. Hän ei kä-sitä. Itse ei hän ole koulua käynyt, eikä ymmärrä, mitä hyötyä on, että »istuu aina nenä kirjassa kiinni». Minä sanon:

»Jos ei Anna pääse nyt kouluun unhoittaa hän puhetai-tonsaa. Sittepä vasta hänen on vielä vaikeampi oppia. Onko teistä hauskaa toimittaa lapsenne tielle vaikeuksia? Mitä pikem-min hän pääsee kouluun sitä enempi hänen voimansa ja ymmär-ryksensä kasvaa ja hänelle olisi työ sitte vastaisuudessa helpom-paa».

Mutta äiti on itsepäinen ja väittää vaan:

»Anna on liijan heikko! Hän ei voi oppia!»

Tuolla ulkona juoksentelee Anna hyvin iloisena; mutta myös vallattomana kuin varsa. Hänellä on leikkitoverina Roobert, musta-laispoika. Roope on paljon kiltimpi kuin A. Hänellä on yksi paha tapa: hän juo liijan paljon mustaa kahvia, jossa on myrk-kyä. Usein saa hän isältänsä selkäänsä, jos tämä vaan huomaa hänet kahvipannun kimpussa. Mustalaiset juovat paljon kahvia.

Anna tahtoo vain leikkiä, leikkiä aamusta iltaan asti. Oppi-minen ei häntä huvita. Tuo pieni, pyöreä »a» on hänestä liijan monimutkainen. Parhaiten luulee hän ratkaisevansa tuon vaikean tehtävän siten, että hän piirtää taulun täyteen »turkkilaisia puoli-kuita». Hän on pieni perho, joka ei käsitä muuta kuin leikkiä. Kaikki on hänestä leikkiä, työ, lepo, elämä; ne hän ymmärtää hauskuudeksi. Hän suuttuu minuun, kun olen kyllin julma tyr-kyttääkseni hänelle noita jäykkiä, kuolleita kirjaimia. Hän puree minua peukaloon kuin villi apina.

Tuolla hän nytkin mennä viilettää pitkin pihamaata kuin myrsky-

tuuli. Roobert ponnistelee pysyäkseen »myrsky-tuulen» kintereillä. Nyt he tulevat tupaan. Jos Anna oppii huonosti kirjoittamaan niin oppii hän sitä paremmin tekemään kepposia. Nytkin hän nipistää kissaa hännästä ja saa palkaksi naarmun käteensä ja äidiltä tukkapöllyä. Sitte hänet pannaan taaskin a:ta oppimaan. Mutta hän juonittelee. Äiti tuo vitsan. Silloin hän hätäisesti tarttuu kynään. Kun äiti on poissa, alkaa hän taas juonitella. Vitsa kädessä täytyy häntä opettaa. Vaikeaa on hemmoittelulla pilatusta lapsesta kasvattaa kunnon ihmistä. Kun Anna menee kouluun panee hän todella opettajain kärsivällisyyden kovalle koetukselle.

Kun Anna yltyy oikein pahaksi, sanoo äiti hänelle:

»Jumala on vihainen! Jumala ei huoli sinusta, kun sinä olet paha.» Silloin pillahdaa Anna haikeaan itkuun ja hiipii nurkkaan. Sillä hän peittää päänsä esi-liinalla ja nyyhkyttää kovasti.

Anna parka! Hänet on opetettu vain pelkäämään ja kauhistumaan hyvää taivaallista Isää, joka rakastaa häntäkin. Hän tuntee Jumalassa ainoastaan vihaisen kurittajan, joka seisoo vitsa kädessä valmiina rankaisemaan. Hän ei tunne Rakkauden Jumalaa. Sentähden ei hänellä' ole tahtoa, eikä voimaa tulla hyväksi, rakastettavaksi ihmiseksi. Minut valtaa sääli. Menen hänen luoksensa ja sanon:

»*Jumala on hyö!* Jumala rakastaa meitä kaikkia ja *sinua!* Mutta Jumala on surullinen, kun olet paha. Hyvä Jeesus on surullinen ja enkelit taivaassa ovat surulliset. Jumala tahtoo, että me olemme ystävällisiä ja iloisia. Sinun pitää oppia!»

Anna lakkaa nyyhkyttämästä. Hän pyyhkii kyöneleensä ja menee itse taulun ääreen. Viimein hän oppii piirtämään »a»:n ja »p»:n.

Pian hän kuitenkin kyllästyy ja juoksee ulos. Ulkona hella kauniina Jumalan päivä. Linnut pitävät konserttia pihakoivuissa. Kaunis joki juoksee liplatellen rauhallista juoksuaan. Keltainen ruisvainio hohtaa ja taivaan kultavassa sinessä vaeltavat valkopilvet hajoten ja haihtuen pois äärettömyyteen. Tuo kaikki viekoittelee Annaa pois taulun äärestä ja minäkin menen pihalle. Anna ja Robert hyörivät joen rannalla. Anna poimii

kauniimmat ja kummallisimmat kukat ja ruohot, jotka hän löytää joen partailta. Robert roiskuttelee seipäällä vettä korkealle ilmaan ja kastuu märäksi. He ovat piilosilla. Sitte taas joelle! Viimein putosi Anna jokeen vatsalleen. Kovin hän peljästy ja parkui surkeasti. Robert nosti hänet ylös ja kantoi tupaan. Äiti tarttui häneen märkään tukkaansa ja haivensi aikalailla. Mutta kun Anna sai kuivat vaatteet yllensä, nauroi hän makeasti. Kaikki oli hänestä hauskaa, kun se nyt on ohi. He hyökkäävät uudelleen ulos. Vaarallinen telme aletaan jälleen. Siinä unhottuu kaikki mutkalliset »a»:t ja »p»:t, vihaiset ja hyvät jumalat, äidin »möröt» ja tukkapöllyt kaikki.

Hän on ilon kuningatar. Hän vain nauraa ja telmii. Ja Roobertin valkoiset hampaat välkkyvät ilta-ruskoa vasten, joka levolle laskiessaan saa nähdä kaksi läpimärkää veitikkaa.

Wappu W.

Kertomus Tampereen Kuuromykkäinyhdistyksen (Suomen Kuuromykkäinliiton Tampereen haaraosaston) toiminnasta vuonna 1909.

Kuluneen vuoden on yhdistys toiminut sääntöjen mukaan pääasiassa saman ohjelman mukaan kuin edellisenä vuonnakin. Sunnuntaisin klo 4—9 on kokoonnuttu säännöllisiin kokouksiin, joihin ohjelman on laatinut kullakin kerralla erikseen siihen valittu toimikunta. Saarnoja ja esitelmiä ovat yhdistyksessä pitäneet vuoden kuluessa kuuromykkäin matkapappi H. Nyberg kolme jumalanpalvelusta, liiton asiamies herra John Sundberg yhdistyksen tarkoituksesta y. m. ja rouva Virtanen Turusta raittiusesitelmän.

Ompeluseura on kokoontunut kuten edellisenä vuonnakin joka keskiviikko- ja lauantai-ilta. Ompeluseura on neiti Siiri Talvian johdolla koettanut mahdollisuuden mukaan kehittää ja säilyttää käsityötaitoa jäsentensä keskuudessa.

Kokoushuoneena yhdistyksellä on ollut kamari ja keittiö

Tammelan Puistokatu 31. Siellä on myös kaksi vähävaraista tyttöä saaneet asunnon maksuttomasti.

Yhdistyksen huoneustoon on tilattu ja saatu ilmaiseksi seuraavat aikakausjulkaisut ja sanomalehdet: Kuuromykkäin Lehti, Tidskrift för Dövstumma, Tampereen Sanomat, Aamulehti, Helsingin Kaiku, Kotiakohti ja Betania.

Miesten ja naisten urheiluseurat ovat kesällä ja talvella toimeenpanneet keskuudessaan useita urheilukilpailuja.

Yhdistyksen hallintoon ovat kuuluneet: allekirjoittanut puheenjohtajana ja sihteerinä, neiti Siiri Talvia rahastonhoitajana ja emäntänä. Muina hallinnon jäseninä herrat Otto Toukola, Iivari Peltomäki ja H. E. Helin. Tilintarkastajina herra Kaapo Attila ja rouva Alma Heimo (tyttönimi Tervonen).

Tampereen Kuuromykkäinyhdistyksen rahastontila joulukuun 31 p:nä 1909.

Tuloja tilikirjan mukaan	1,654: 76	Menoja tilikirjan mukaan	560: 88
		Säästö vuodelle 1910	1,093: 88
	<u>Smk. 1,654: 76</u>		<u>Smk. 1,654: 76</u>

Tampereella huhtikuulla 1910.

Eevert Talvia
puh. joht.

Siiri Talvia.
Rahastonhoitaja

Kesäkoulu Mikkelissä.

Mikkelin km. koulun entisille tyttöoppilaille pidettiin jatkokurssit, eli kesäkoulu viime kesäk- 2—12 päivinä. Oppilaita oli kaikkiaan 20, heidän nimensä olivat: palvelija Anna Kylliäinen Joroisista, tehtaantyöntekijä Loviisa Hellsten Lappeenrannasta, suutarin rouva Alma Heimo (Tervonen) Tampereelta, tehtaantyöntekijä Hilda Seppänen Helsingistä, palvelija Maria Halkola Lemppälästä, ompelija Maria Koponen Läskelästä, palvelija Hilda Tähtinen Lohjalta, palvelija Emma Kulmala ja torpparintytär

Hilda Lähteenoja Vampulasta, torpparin tytär Lyyli Nieminen Vesilahdelta, palvelija Anna Jurvonen Joroisista, suutarin emäntä Alma Hiltunen (Lappalainen) Pieksämäeltä, torpparin tytär Helena Kurki Sortavalasta, tehtaantyöntekijä Fanny Lemberg Tampereltä, palvelija Ellen Rajala Kouvatsasta, työmiehentytär Emma Mettovaara Haukiputaalta, lastenhoitaja Iida Antinoja Joensuusta, itsellinen Hilma Takala Ylihärmästä, tehtaantyöntekijät Tyyne Honkanen Viipurista ja Iida Salmi Kymintehtaalta. Oppilaat jaettiin kahteen osastoon ja olivat koulussa aamupäivällä klo 8—10 ja 12—3. Iltapäivällä opetettiin käsitöitä klo 4—6. Muu osa ajasta kului läksyjen lukemiseen, kirjoittamiseen ja seurusteluun. Illalla myös leikittiin kentällä ja käytiin kävelemässä. Tehtiinpä yksi huvimatkakkin Hanhijoen rannalle. Opettajina olivat johtaja I. Savolainen ja rouva Anna Savolainen, herra E. Pesonen ja rouva Ebba Pesonen, neidit Nanna Hermansson, Lina Cederhvarf, Laina Järvinen ja Hilma Räsänen, herra O. Myyräläinen ja past. H. Nyberg. Opetusta annettiin kaikissa kouluaineissa. Oppilaat asuivat kaikki asumalaitoksella, jossa heitä hoiti ja ohjasi rakkaudella asumalaitoksen johtajatar neiti Naema Hermansson. Tämän kesäkoulun toimitti kuuromykkäin auttajayhdistyksen Mikkelin haaraosasto. Hauska näytti oppilailta olevan. Paljon oli työtä ja kesäkuun korkea kuumuus puristi hikeä opettajain ja oppilaiden otsalle, mutta ilolla tehtiin työtä nuo 10 päivää. Hauskaa oli oppilasten taas monien vuosien perästä tavata entisiä opettajia ja tovereita. Hyödyllistä oli saada uutta opetusta. Opettajat huomasivat ilokseen, että monet tytöt olivat edistyneet hyvin, eivätkä olleet unhoittaneet. Muutamat olivat unhoittaneet, mutta nyt he varmaan kesäkoulun jälkeen tahtovat enemmän lukea ja oppia. Hyvä on, että ihminen paljon osaa ja muistaa. Mutta vielä parempi on, että hän elää ja vaelttaa hyvin ja oikein. Iloista on nähdä ja kuulla, jos nuoret kuuromykät tytöt ja pojat elävät rehellistä ja siivoa elämää. Kesäkoulussa koettivat oppettajat kehoittaa oppilaita elämään puhdasta ja siivoa elämää kodissaan ja toisten ihmisten kanssa.

Sellaisella kuuromykillä on arvoa Jumalan ja ihmisten edessä, joka elää niinkuin Jumalan sana neuvoo. — Kesäkoulun viimeisenä iltana kokoontuivat opettajat ja oppilaat, sekä joukko

km:n ystäviä Mikkelin kaupungin kirkkoon, jonka kaupungin rippilapset äsken olivat sepeleillä ja kukilla koristaneet. Silloin oppilaat menivät yhdessä H. p. ehtoolliselle. — Kiitollisuuden ja kaipauksen kyynel kiilsi monen silmissä kun oppilaat heittivät hyvästi tovereilleen ja opettajilleen, sekä läksivät junalla maamme eri haaroille vakavaan työhönsä kukin. Kauvan pysyy heidän muistossaan tämä kesäkoulu. Lämpimän kiitoksen ansaitsevat Mikkelin km. koulun opettajat opetuksestaan kesäkoulussa sekä asumalaitoksen johtajatar neiti Naema Hermansson väsymättömästi huolenpidostaan ja rakkaudestaan, jolla kohteli oppilaita koko ajan.

Tervehdys kuurojen koulusta Kuopiossa.

Tahdon kertoa vähän tämän lehden lukijoille Kuopiosta. Nyt on kevätlukukausi loppumaisillaan. Pian matkustamme kotiin. Tänä lukukautena koulun VII:nen luokan oppilaat ovat tehneet ahkerasti ruumiillista työtä. Olemme myöskin saaneet olla taloustoimissa. Suuri kiitos opettajallemme, kun olemme saaneet tällaista työtä kokea. Taloustoimissa olemme olleet joka maanantaina aamulla $\frac{1}{2}$ 7:mästä alkaen. Olemme saaneet oppia pyykkiä pesemään, mankeloimaan, silittämään, leipomaan ja huoneita siistimään. Lieneekö Suomen muissa aistiviallisten kouluissa annettu isoille oppilaille tällaista opetusta? Työntekoon olemme jo vähän tottuneet ja jäsenemmekin ovat voimistuneet. Muutamat VII:nen luokan tytöistä ovat sitä paitsi käyneet opettajan luona ruuanlaitossa. Hyvä oli tämäkin opetus.

Toukokuussa on meillä koululaisilla ollut monta lupapäivää. Hyvin hauskaasti ne ovat kuluneet. Helluntai lauantaina tekivät VII:nen ja VI:nen luokan oppilaat opettajinensa huvimatkan Toivalaan. Matkaa varten tehtiin aikasemmin valmistuksia. Mainittuna lauantaiaamuna kello neljännes yli kuusi menimme asemalle. Ostimme rautatieliput, joiden hinta oli 45 penniä. Opettajattaret neidit Nyström ja Helsingius ovat vuokranneet kesäasunnon Toivalassa. Heidän palvelijansa oli myös mukanamme.

Istuimme junaan. Armas aurinko nousi pilven takaa. Juna kulki niin, että saimme katsella kaunista seutua. Matkustimme Kallaveden yli. Kallavettä näimme niin pitkälle kuin silmä kantoi. Juna kulki erään suuren saaren halki ja sitten Virtasalmen poikki. Kultainen oli Virtasalmen veden kalvo. Kuopiosta on kaksi pysäkkiä Toivalaan, nimittäin Valkeisen ja Sorsasalon pysäkit. Näimme paljon muutakin matkustaessamme junassa. Kun saavuttiin Toivalan asemalle, mentiin tynnyritehtaaseen. Siellä näimme paljon tavallisia lautoja ja koneita. Näimme myös konehuoneen suurine muureineen ja koneineen. Käytiin myöskin makasiinissa, jossa oli suuret kasat voidritteliä ja isoja tynnyriä. Voidrittelit ovat tehdyt pyökkipuusta, joka tuodaan ulkomaalta. Käytiin myös Toivalan sahtitehtaassa. Se on pieni tiilestä rakennettu rakennus. Seinällä riippuu iso muuripata, joka on päältä laudoitettu. Naiset täyttivät pieniä sahtitynnyriä sahtilla, ja ne lähetetään kaupunkiin myytäväksi. Me saimme ystävälliseltä asemapäälliköltä lahjaksi tynnyrillisen sahtia. Se maistui erittäin makealta. Huvila, johon me menimme, on 7 kilometrin päässä Toivalan asemalta. Ensin mentiin Toivalan kestiekievarin pihaan, josta opettaja otti kaksi kyytihevosta. Näillä hevosilla ajoivat neiti Nyström ja ne oppilaat, jotka eivät jaksaneet kävellä pitkiä matkoja. Me muut olimme neiti Helsingiuksen mukana. Neiti Helsingius käytti meitä Toivalan kansakoulussa. Siellä oli parillaan laskentotunti. Sali oli täynnä oppilaita. Sitteen jatkettiin taas matkaa. Maantiellä on paljon korkeita mäkiä. Kun pääsimme mäen huipulle, oli sieltä laaja näköala. Paljon nähtiin epätasaista maata ja yhdessä paikassa maantien varrella nähtiin vesiperäinen suo. Kuljettuamme neljä ja puoli kilometriä, etsimme hyvän lepopaikan, johon istuimme syömään eväitämme. Lepäsimme ison petäjän juurella pienen lirisevän puron laidassa. Levätyämme kotvan aikaa piti meidän kulkea vielä kolme ja puoli kilometriä. Pojat saivat koko matkan juosta kilpaa. Pian saavuttiin huvilaan. Voi miten ihanalla paikalla se on! Se on Kallaveden rannalla lähellä Karhonsaarta. Sievät ovat huvilan huoneet. On siellä myös pieni aitta. Vaalean värisiä oli pihamaa ja samoin lehtipuut. Kaikki oppilaat riisuiivat kengät jaloistaan ja kävellä tipsuttelivat järven rannalle. Kahvia

juotiin huvilan kentällä ja syötiin. Olimme ajatelleet olla yötä Toivalassa, mutta ei voitu, sillä huoneet olivat kylmät. Päivällä kello kahden tai kolmen tienoilla kulkivat laivat ja kaikki nousimme nenäliinojamme vilkuttelemaan. Kaikki olimme iloisia ja kiitollisia, koska olimme saaneet Luojan antimia ihailta koko päivän. Päivällisen syötyä pantiin kengät jalkaan, otettiin kaikki tavarat mukaamme ja lähdettiin neiti Nyströmin mukana jalkasin asemalle. Metsä näytti hyvin juhlalliselta vaalean vihreine lehtipuineen. Huvilan paikalle jätimme lämpimät tervehdyksemme ja muistelimme sitä hyvällä mielellä. Oltiin asemalla odottamassa pohjoisesta tulevaa juna. Sorsalon asemalta tuli junaan johtajamme, joka lähti meidän kanssamme Kuopioon. Väsyneinä mentiin asemalta kotiin. Minun jalkojani ei ollenkaan vaivannut paljon, sillä usein olen näin pitkiä matkoja kotiseudullani kulkenut.

Seuraavana tiistainakin oli meillä lupa koulusta. Sinä päivänä koko koulun oppilaat tekivät huvimatkan Harjulan taakse Niuvanniemen lähelle. Aamupäivällä kello 9 kokoontuimme koulun pihalle. Sieltä marssimme pitkässä jonossa eväinemme itään päin maantietä pitkin. Pysähdyimme pienen mökin luona maantien laidassa ison petäjän varjossa. Isot pojat rakensivat kivistä uunin kahvin keittämistä varten. Risuja koottiin metsästä. Ilma oli kaunis ja aurinko paistoi täydeltä terältä ja valaisi koko metsän. Istuttiin viheriälle paikalle syömään. Kuljettiin pitkin vuorien rinteitä kukkia poimien. Kahvin juotua leikittiin ja sitten lähdettiin taas kaunist seutua katselemaan. Kävimme neiti Nyströmin kanssa Savisaaren Myllymäellä. Sieltä oli ihana näköala. Nähtiin Neulamäki, Neulalampi, Niuvanniemen sairaala ja osa kaupunkia. Emme voi sanoa muuta kuin kiittää Luojaa näin ihanasta kesästä. Paljon me saimme oppia tälläkin retkellä.

Terveisiä kaikille ja hauskaa kesää toivottaa

Miina Tuovinen.

Vieläkin viittaamisesta.

I.

En malta sivuuttaa vaitiololla huomiotani herättänyttä kirjoitusta »Viittaamisesta», joka on ollut tämän lehden 4:nessä n:rossa. Mielihyvällä luin seuraavassa numerossa toveri P. P:n harhaan viepää ajatustapaa vastaan laaditun vastaväitteen, jonka on kirjoittanut nti I. V. Minullakin on syytä tarttua kynään tuodakseni julki muutamilla sanoilla mielipiteeni.

Miten asianlaita lieneekään, mainitsi toveri P. P., että liiallinen viittaaminen on haitallista puhuville k:mykille. Olen samaa mieltä kuin nti I. V., että kuurojen puhumakouluissa oppilailta viittaaminen keskustelukielenä on ankarasti kiellettävä, mutta koulun käynnin jälkeen pitäisi heidän saada viittailla jos heillä on siihen halua ja tahtovat oppia luonnollisimpia ilmausmerkkiään. Kielen käyttämisen taantumusta vastaan suosittelen lämpimästi sekä kuuroille että k:mykille käyttämään usein sormikieltä, jos viittaamisessa ei voi tulkita puuttuvaa eri esineitten merkkiä. Täydellä syyllä voin todistaa että kuuromykän luonnollisin äidinkieli on viittaaminen. Taannoin ollessani Kööpenhaminan viime k:mykkäin kongressissa, olin tekemisissä eri kansallisuuksia edustavien k:mykkien kanssa. Tanskalainen, norjalainen, ruotsalainen, saksalainen, venäläinen ja meikäläinen haastelimme suuremmitta vaikeuksista kuuromykkäin esperantoa, s. o., yhteistä viittaamakieltä. Lukijan muistossa lienee kuvanveistäjä J. Talvian kuusi vuotta sitten tässä lehdessä ollut selostus hänen laajasta opintomatkastaan ulkomailla. Ehkä joku luulee että hän on taitanut monta kieltä. Eipä suinkaan. Hänellä on ainoa kieli nim. äidinkiensä suomi. Hän tuli toimeen matkoillansa missä maassa hyvänsä käyttämällä ajatuksiensa tulkina merkkikieltä, jota niin hyvin k:mykät kuin kuulevatkin saattoivat ymmärtää. Muistan lukeneeni erään suomalaisen sanomalehtimiehen matkakertomuksesta, että italialaiset keskustelevalt osaksi käsillä ja osaksi suulla vaikka ovat kuulevia. Tämän vaikuttaa se että he ovat vilkaseloisia liikkeiltään. Joka taholla sanotaan: suomalaiset ovat liian hitaita käsittämään miten k:mykät ilmaisevat ajatuksiensa omalla kielellään. Kyllä myönnän, niinkuin to-

veri P. P. sanoo, että useat k:mykät vääntelevät naamaansa kuin mitkä variksen pelättimet; ei ole kaunista nähdä k:mykkäin hui-
tovan käsiänsä kaduilla. Sillä »Hieno-käytös»-kirjassa luetaan seuraavaa »esiintymisestä kävelyllä»: Jalkaisin kuljettaessa on kartettava silmiin pistäviä liikkeitä m. m. *ei saa viittailla!* Jos joku k:mykkä tahtoo pitää kasvot sileänaamaisena niin esitän tässä yksinkertaisen neuvon: harjoittele peilin edessä pitämään naamaa sileänä, vapaana kurtuista ja vääntelyistä. Ennen pitkää tottuu siihen. Tietääkseni kaikki näyttelijät ovat uskollisia peilin ystäviä, muutoinhan he olisivat ilettävän näköisiä kuin sirkusklovnit (-ilveilijät). Eikö ole kummaa, että A. Tallroth-vainaja kuuluu käyttäneen usein peiliä viittaamista harjoitellessaan. Siten kehittyi hän pitkälle Suomen parhaimmaksi viittaamakielen käyttäjäksi.

Tätä kyhäämäni lopettaessa tahdon kiinnittää kuurojen huomiota siihen seikkaan miten he voivat säilyttää tärkeän puhekielen mielessään niin kauan kuin he jaksavat käyttää sitä hyvin viittaamisesta huolimatta. Muistakoot kuurot, puhukoot paljon suulla kotona, työpaikassa ja kirjaa lukiessa. Siten estetään paraiten puhekieli unhottumasta. Siis puhukoon jok'ikinen kuuromykkä vapaasti keskustellessaan millä kielellä hyvänsä: suullaan, sormillaan tahi käsillään, minkä kukin parhaaksi näkee tai mikä kultakin parhaiten käy laatuun.

E. Ks.

II.

Koska eräät kirjoitukset »km. lehdessä» ovat loukanneet minua, niin pyydän seuraavalle kirjoitukselleni tilaa lehdessä!

P. Poikselän kirjoitus on loukkaava muun muassa sentähden, että P. P. tuomitsee viittaamista »apinoimiseksi, häpeäksi ja vahingoksi» ja toivoo koko viittaamisen poistettavaksi ehdottamalla puhuvia k:mykkiä viittaavista erilleen.

Eikö P. P. tiedä, että puhuvakin k:mykkä joskus puhuu suulla niin rumasti, että toiset luulevat suussa olevan kuumaa puuroa, tahi tyhmän kärpäsen lentäneen siihen? Ei suinkaan pitkäaikainen viittaaminen vahingoita puhetaitoa, vaan syy on luuloni mukaan luonnollinen. Äänemme ei aina ole sointuva, emmekä aina voi muistaa opettajamme huomautuksia, että se ja

se on väärin ja heikosti äännetty. Myönnän hyväksi että puhuvat kuuromykät usein seurustelevat kuulevien kanssa, jotta puhetaito kehittyisi ja sitäpaitsi tulevat k:mykät paremmin ulkonaisesti toimeen, kun kuulevat alituisen puheen tähden rupeavat heitä ymmärtämään.

Rakkaus ja hyvä sopu tekee elämän hupaiseksi, mutta eripuraisuus ja eriseura saattaa aikaan ikävyyksiä. Jos näemme rumasti viittaavan, niin *oikaiskaamme* häntä, mutta älkäämme *karttako*, sillä hänkin aikanaan rupeaa puhuvia karttamaan, ja siitä ihmiset sanovat k:mykkiä eripuraisiksi. — Ei tee oikein sellainen kuuromykkä, joka tuomitsee viittaamista, sillä on niitä kuuleviakin, jotka kunnioittavat viittaamista. K:mykän pitäisi enemmän kunnioittaa viittaamista, mutta myös harjoittaa puhetaitoaan.

Mitä Ida Viljavuon vastaukseen tulee, on se säälivä, mutta kirjoittaja on kuitenkin samaa mieltä kuin P. Poikselkä, koska kirjoittaja ei kunnioita viittaamista, vaan surkuttelee. En ymmärrä, kuinka viittaava k:mykkä voi olla ihmisille niinkuin »tikku silmälle», kuten Ida Viljavuo sanoo. Eihän viittaava k:mykkä viittauksillaan ketään vahingoita niinkuin tikku silmää, eikä viittaavaa ole sen vuoksi varottava. — Vielä enemmän en ymmärrä, kuinka huonosti viittaaminen voi olla kasvattajien syy. Kasvat-tajillahan tarkoitetaan vanhempia, holhoojia ja opettajia. Vanhemmat tarkoittavat lastensa parasta, ymmärtäen mikä on rumaa, mikä kaunista, vaikka toisinaan poikkeuksia sattuu. Samanlainen velvollisuus on holhoojilla kasvattiinsa. Mutta opettajien edesvastuu on vielä suurempi, sillä raamatussa sanotaan, »että opettajat paistavat niinkuin aurinko; ja jotka monta opettavat vanhurskauteen niinkuin tähdet alati ja ijankaikkisesti.» (Dan. 12: 3). Vähemmän voi olla syy rumasti viittaamiseen ympäristön, mutta voivathan k:mykät itsekkin keksiä rumia tapoja.

Koettakaamme olla toinen toisillemme kuin veljet ja sisaret! Älkäämme rakentako eriseuroja kuten P. Poikselkä epähuomiossa! Kunnioittakaamme kutakin kieltä, minkä Jumala on kullekin määrännyt!

Elin Raitio.

J:kylän ja Kuopion km. koulun ent. oppilas.

Siis suvaitsen sekä viitata, että puhua.

Kirjeitä kuuromykille.

Kalajoki ⁵/₄ 1910.

Kesä tekee tuloaan täälläkin, tuo kaivattu ja odotettu. Aurinko paistaa lämpöisesti ja lumi sulaa auringon paisteessa. Leivonenkin visertele korkealla ilmassa. Minä en enää paljon voi muistaa leivosen laulun ääntä kun ei sitäkään tullut kuulevana niin tarkoin kuunnelluksi ja mieleensä painetuksi. Vaan nyt oikeen halusta kuuntelisin lintusten laulua. Muistan usein näin kevät- ja kesäpäivinä kuinka minä pienenä tyttönä istuin toisten ikäisteni kanssa kotini portailla, avopäin ja avojaloin, lapsuuden leikeissä. Kotini räystäään alla oli pääskysillä pesänsä ja silloin soi tuhat-ääninen sävel, kauniissa aamuilmassa, kun pääskyt ja toiset linnut ikäänkuin kilvalla visertelivät ja pyydystivät kärpäsiä pienokaisilleen ruo'aksi ja toiset korjaelivat pesää, niin että kyllä heillä puuhaa oli yltä kylliksi. Silloin minä kuulin kaiken, vaan en osannut siihen aikaan sille suurtakaan arvoa antaa. Näyttää siltä, että kuulonkin arvon oivaltaa vasta sitten, kun sen on kadottanut.

Tämän kylän kansakoululla piti rouva L. Kivioja, t. k. 3 p. iltana esitelmän keuhkotaudista ja terveyden hoidosta. Olin siellä minäkin, vaan en voinut ymmärtää mitään. Ajattelin että olisi hauskaa kun ymmärtäisin. Joulukuussa olin myöskin joulujuhlissa, joita pidettiin kahtena iltana. Ensi iltana oli kansakoululasten ja toisena jatkokurssilaisten joulujuhlat, vaan en ymmärtänyt sielläkään mitään, vaikka koetin katsoa kyllä. He puhuivat puheensa, lausuiivat runonsa, ja lukivat kertomuksensa niin epäselvästi, ettei siitä voinut ymmärtää mitään, vaan olihan tuolla sentään muuten mukavaa olla mukana katsomassa mitä ne siellä esittää.

Tässä kylässä ei ole nyt muita km. kun minä vain. On täällä kyllä asunut toinenkin km., vanha 70:tä oleva leskivaimo, vaan on hänkin mennyt nyt Yppärin kylään poikansa tykö asumaan ja hoitamaan tämän lapsia. Tulleneeko hän sitten vielä tänne asumaan, kun hänellä on huoneet täällä myömättä.

Kehoitin muuatta tuttavaani k:mykkää kirjoittamaan Km. lehteen, vaan hän sanoi, ettei hän osaa mitään kirjoittaa vaan nyt viimeksi kun hän kirjoitti minulle sanoi hän »ei voivansa nyt tällä kertaa kirjoittaa vaan ehkä vasta voipi». Sama km. olisi myös tilannut »Km. lehden» vaan kertoi äitinsä sanoneen että: ei meidän kannata panna rahaa sellaisiin, rahat tarvitaan muuhun». — Minusta heillä olisi varaa tilata vaikka kaksi niin halpahintaista lehteä kuin Km. lehti on, kun heillä on viime syksynäkin Ameriikasta tullut yli 300 mk. ja kesän ovat ansainneet myös hyvästi. Kertoipa hän lisäksi myös, että äitinsä on vihanen kun hän kir-

joittaa minulle ja sanoo että: pahankurinen tyttö monta arkkia kirjoittaa ilman aikojaan!» Ei minulle toki olla vihaisia! Äiti sanoi minulle että: »Oletko sinä nyt kirjoittanut mitään siihen Km. lehteen?» »En ole vielä kirjoittanut» sanoin. Niin hän sanoi: »No mikset ole kirjoittanut, sanotaanhan tuossa lehdessä, että pitäisi kirjoittaa!» Minun kävi häpeäkseni, enkä kehdannut puhua mitään. — Kehoitin kaikkia km. kirjottamaan, ettei tarvitse sitten hävetä kun kysytään: Oletko sinä kirjottanut mitään ja mikset ole kirjoittanut. — Nyt lopetan. Hauskaa kevättä ja hyvää vointia toivon kaikille k:mykille ja heidän ystävilleen! Hyvin paljon terveisiä kaikille ja hyvästi nyt!

A—a S—sti.

II

Kangasalasta.

Istun pöydän ääressä ja rupean taas toisen kerran kirjoittamaan Kuuromykkäin lehteen vanhasta kuuromykkä-miehestä, jonka nimi on Aukusti Reva. Hän oli koulua käymätön, vaan oli hyvin taitava puuseppä ja osasi tehdä kaikenlaisia töitä hyvin. Reva asui isossa talossa monia vuosia, vaan työ loppui ja hänet tuotiin vaivaistaloon. Hän oli luultavasti 70 vuoden vanha mies. Hän lähti vaivastalosta pappilaan ja pyysi rovastilta päästä kuuromykkäin kouluun oppimaan sielunsa tilaa. Kyllä rovasti kirjoitti Turkuun, vaan tuli sana, ettei kelvannut, kun oli vanha. Sitten oli vaivaistalossa vähän aikaa taas, vaan lähti pois entiseen taloon. Oli muutamia vuosia siellä, muuttui heikoksi sairaaksi, tuotiin taas vaivastaloon vuonna 1905. Hän kärsi kovaa kipua. Johtajatar ei voinut ymmärtää mikä hänessä oli. Haettiin minua apuun. Kyllä minä ymmärsin, että pyysi lääkäriä ja lääkettä. Huonosti hän näytti viittomalla. Mentiin sitte pian lääkäriä hakemaan kirkonkylästä. Ei lääkäri voinut ymmärtää, ei osannut kirjoittaa, eikä puhua, ja taas minä tulin apuun. Lääkäri käski minun kysyä häneltä »mistä sinä olet tuon taskukellon saanut, joka seinällä on?» Minä kysyin. Hän sanoi, että »ostin» ja näytti kädellensä pyöreää rahaa. Kyllä minä ymmärsin ja kysyin: »mitä kipua sinussa on?» Näytti vatsaan. Lääkäri lähti pois; minä olin vähän aikaa hänen tykönään ja kysyin »tahdotko mielelläsi kuolla?» Hän rupesi heti rukoilemaan, pani kätensä ristiin, näytti sormellaan taivaalle päin. Vähän ajan perästä rupesi hiljaa laulamaan, ei kukaan ihminen kuullut luultavasti ne olivat hengellisiä virsiä.

Minä olen aina nähnyt, että kuuromykkä Reva on käynyt kirkossa. Ihmiset rukoilevat, Reva näkee sen ja itse tekee samaa

koettaen rukoilla. Minä en tiedä onko käynyt H. P. ehtoollisella. Vainaja on nyt tullut maan tomuksi, sielu on Jumalan tykönä. Ikävä on kun hän kuoli koulua käymättä.

Minä olen käynyt koulussa. Johtaja näytti kerran viittomalla: »sokea kuuromykkä ja karhu». Muistan sen vielä, ja nyt rupeen siitä kirjoittamaan. Metsässä oli pieni mökki. Siinä köyhä mies ja vaimo; tyttärensä oli sokea ja kuuro lapsesta asti. Hän lähti ulos mökistä, ja käveli pitkin metsää, eksyi eikä voinut palata takaisin. Tuli karku hänen vastaansa tiheässä metsässä. Hän lankesi maahan polvilleen ja silitti karkua. Sitte karhu rupesi nuolemaan hänen käsiänsä ja poskeaan. Sokea kuuromykkä sylki karhun päälle. Karhu lähti matkaansa. Jumala auttoi tyttöä. Hänet löydettiin takaisin kotiin. Minä en muista hänen nimeänsä.

Jesús voi kaikkia auttaa, jotka rukoilevat

Viime lokakuussa 31 p. kävin Tampereella jumalan-palveluksessa, ja H. P. ehtoollisella. Pastori Huugo Nyberg Helsingistä puhui paljon meille kuuromykille Jumalan sanaa. Kätken ne sanat sydämeeni niin taito enenee. Hauska oli nähdä paljon kuuromykkiä maalta ja kaupungista. Ikävä oli kun pastori hyvästi jätti. Sitte maanantai-iltana minä lähdin kotiin kello 2 junnalla Kangasalan asemalle.

Oli kanssani muita kuuromykkiä Orivedeltä.

Ihmeellistä minulle oli, kun pastori puhui että eräs sokea kuuromykkä on tehnyt tuulimyllyn. Miksikä Jumala antaa valon sydämeen? Te kaikki Suomen kuuromykät tutut ja tuntemattomat: minä lähetän teille monet tuhannet sydämmelliset tervehdykset.

Hyvästi jääkää! Toivottaa Jumalan siunausta.

J. K. Perälä.

Hyviä kirjoja.

Suomen Yhteiskuntaoppi kansaa ja kouluja varten. Kirjoitti O. A. Hainari. Hinta 85 p.

Jos km:t tahtovat enemmän oppia tuntemaan Suomen kansan yhteiskunnallisia oloja, niin hankkikoot tämän kirjan ja lukekoot sen. Kirja kertoo Suomen kansasta, elinkeinoista, kulkuneuvoista, hallituksesta, lainsäädännöstä, virastoista ja valtiopäivistä. Siinä selitetään valtiopäivä- eli eduskuntavaalia j. n. e. Nämä ovat kaikki tärkeitä asioita, joita jokaisen Suomen kansalaisen,

kuuromykkäinkin pitää tuntea. Kirja on erittäin selvästi kirjoitettu. Siinä on yksinkertaista ja helppoa kieltä. Sitä voi hyvin ymmärtää. Kirjassa on myös useita valaisevia kuvia. Tätä kirjaa on käytetty esim. Helsingin km:n yhdistyksessä suomea puhuvien kuurojen keskustelu-kursseissa viime talvena. Luulemme, että kirja sopisi oppikirjaksi km:n koulujen ylä-luokilla.

Luettelo

muutamista hyvistä kirjoista, joita kehoitamme kuuromykkiä lukemaan.

I Uskonnollisia ja hartauskirjoja.

»*Johdatus Raamattuun*» kirj. A. Schlatter. On suuri kirja, sivuja 644, mutta se selittää hyvin Raamatun kirjoituksia. Hinta 6 mk.

M. F. Roos'in selityksiä:

Mateuksen evankeliumiin, hinta 2 mk.

Markuksen » 1 mk. 40 p.

Luukkaan » 1 mk. 75 p.

»*Valoa elämän tielle*», raamatun sanoja joka päivälle, hinta 1 mk. 50 p.

»*Nuorille*» kirj. Natanael Beskow, erittäin hyvä ja helposti ymmärrettävä kirja, hinta 1 mk. 50 p.

»*Uskonnollisia ajankysymyksiä*», helppoja pikku kirjoja, maksavat 50 p. — 25 p. kappale.

»*Elämäkysymyksiä*», kirj. A. Meurman, 3 osaa, hinta 80 p. 1: 25 p. ja 2: 50 p.

»*Pieniä puheita suurista asioista*», kirj. Skovgaard-Pettersen, monta osaa, hinta 25 p. kappale.

Viime numerossa mainitsimme Norjan km. pastorin Svendsen'in kirjoittamasta *Kotihartauskirjasta*, joka äskettäin on painettu opettaja Heliän suomentamana. Se on erittäin kirjoitettu kuuromykkiä varten, niin että sitä on helppo ymmärtää. Sen hinta on 4 mk. 50 p., kovissa kansissa 5 mk. 25 p. ja voi sen ostaa kirjakaupoista.

II Elämäkertoja y. m.

H. G. Porthan'in, J. V. Snellman'in, Elias Lönnrot'in, J. L. Runeberg'in y. m. etevien miesten elämäkertoja on Kansanvalistusseura painattanut; ne maksavat noin 1 mk. 50, 1 mk., 80 p. j. n. e.

»*Aleksanteri II muisto*», kirj. Z. Topelius, hinta 65 p.

»*Yrjö Vallin* ja hänen matkansa Arabiaan» kirj. J. Krohn, hinta 50 p.

»*Maks. Aukusti Myhrberg*», kirj. J. Krohn hinta 50 p

Hellen Keller, kertomus elämästäni (sokea kuuromykkä) hinta 1 mk.

»*Leo Tolstoi*» kirj. J. Solovjew hinta 2: 75.

»*Kertomuksia Suomen kansanhistoriasta*» kirj. Hilda Käiki-koski. Pakanuuden aika hinta 3 mk.

Luonnonopillinen maantieto, kirj. Huxley 1: 75 p.

»*Osaatko elää?*» kirj. F. Foerster, 1: 80 p.

»*Suomen Yhteiskunta-oppi*» kirj. O. A. Hainari 85 p.

»*Kyläläisten kirjasia*», sisältävät Suomen historiaa, maatalo-utta, terveysoppia y. m. monta osaa, hinta 5 p. kappale.

(Jatketaan).

Metsä.

Minä kirjoitin ennen merestä, nyt kirjoitan metsästä. Ne ovat minusta kuin sisarukset; molemmat salaperäisen juhlallisia. Suuri musta metsä on kuin pyhäkkö, jonka ääretöntä rauhaa ei häiritse kuin karjan kalkattavat kellot, ja pienen jänö-jussin siputtava käynti, ja tuuli, joka soittaa puitten latvoissa. Metsä kesäpuvussa on kaunis Luojan rakentama temppeli. Siellä on niin kaunis viheriä laattia ja siinen katto. Ymmärtämättömät ihmiset hävittävät metsää minkä ennättävät. Se ei ole oikein tehty. Minne joudutaan kun kaikki metsät ovat kaadetut? Kai sitte kasvaa uusi metsä niinkuin kasvaa uusi tukka entisen sijaan, mutta metsän kasvaminen vaatii vuosikymmeniä, kun sitävastoin sen kaataminen voi käydä nopiasti. Ja metsä on maan turkki.

Miltä tuntuu riistää lämmin turkki suojaamasta tarvitsijaansa? Olisi siis mahdollisemman tarkasti hoidettava metsäkin, että armas Suomi säilyisi niin kauniina kuin ennen. Musta metsä on opettanut kaihomielistä surua ihmisille, niinkuin kirkas sininen taivas on opettanut iloa ja toivoa ja luottamusta siihen, että vielä uusi päivä kaikki muuttaa voi.

Orimattila 1907.

Hulda Hakala.

Yö ja päivä.

Yö ja päivä kiistelevät
keskenänsä vallasta.
Ihmislapset riitelevät
katoovasta kullasta.

Kuinka moni jumaloipi
turhaa kultaa, kunniaa!
Kultaan moni kuntons' myöpi,
palkaks' pahan tunnon saa.

Ällös pyri, ihmis-lapsi,
tomun jälkeen kulkemaan! —
Tyhjää hyörinätä tuopi
rikkaus, raha tullessaan.

Vältä aina pettäväistä,
viettäväistä maailmaa! —
Muista: täällä yhtenänsä
yhtä, toista *katoaa*.

Kuopiossa 1903.

Vappu V.

Mitä etsit?

»Mitäkö etsin?» — kysynet. — »Enpä tiedä mitään etsiväni»
— voit vastata, jos kysymys äkki-arvaamatta eteesi sattuu. —

Ja kuitenkin, jos vähän ehdit tutkia sydämesi tilaa, niin täytyy sinun myöntää, että siellä on olemassa kummallinen leivottomuus, ihmeellinen kaipaus ja halu saavuttaa jotakin, jota sinun pitäisi omistaa — siis *etsimistä* huomaat noissa sydämesi salaisissa sopukoissa.

Mitä etsit? Ketä etsit? Et ehkä ole aivan selvillä siitä, niin että voisit etsintäsi esinettä sanoihin pukea, mutta ylipäänsä voit kuitenkin sanoa, että *onnea, rauhaa, tyydytystä* sydämesi haluaa, kaipaa, janoaa — ja tätä sinä siis etsit. Mutta *miten* etsit? *Mistä* etsit? — — —

Oi, useimmiten etsit tätä kaikkea *tästä* maailmasta ja luulet, että nämät ijäiset aarteet löytyy tämän maailman katoovista kappaleista. Erehdyt silloin suuresti. — »Älkää etsikö eläviä kuolleitten seassa» — on kirjoitettu pyhässä kirjassamme. Tästä näkyväisestä maailmasta et koskaan löydä sitä rauhaa ja tyydytystä, jota sydämesi kaipaa.

Mutta jos *tahdot, voit* löytää nämät tosi onnen perustat. — Jeesus sanoo: »Etsikää *ensin* Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin kaikki nämät teille annetaan». *Etsiä* tulee siis jokaisen — etsiä sitä, mikä ei koskaan katoa — *taivasten valtakuntaa*. — — —

Vaan mitenkä sitä voimme etsiä ja löytää? — *Rukous* on se *avain* joka avaa meille ovet salattuihin, näkymättömiin rauhan majoihin lähellä Vapahtajan sydäntä. — *Jumalan sana* raamattussa on *tie* joka johtaa etsivää hengellisiä aarteita löytämään ja niiden kalleuden meille selvittää. Jeesus Vapahtaja on vihdoinkin *ovi*, jonka *ainoan* kautta — uskomalla Hänen lunastuksensa voimaan — pääsemme jäseniksi taivasten valtakuntaan jo täällä, ja sitten kun päiviemme määrä on loppuun kulunut, saamme siirtyä viettämään täysin onnellista elämää. Silloin sydän ei enää kaipaa mitään, sillä se on saanut tyydytyksensä. Silloin *kaikki* on tyyntä on rauhaa! Autuaalliset ovat nämät uskon toiveet! Pyrkikäämme niitä saavuttamaan!

Siten sydän tyyntyy — se tuntee, että ijäisyys on turvattu ja »että niille jotka Jumalaa rakastavat kaikki kappaleet parhaaksi kääntyvät».

Lydia Lyttikäinen.

Kyyros.

Kuka oli Kyyros? — Siirrän lukijani monta sataa vuotta taaksepäin ennen Kristusta. Historia tietää, että Kyyros oli Persian valtakunnan perustaja ja suuri valloittaja-kuningas. Ei hän ollut raaka ja julma valloittaja, vaan sellainen, joka kohteli vihollisiaankin ystävinään. Kaikille, olipa hän sitte ystävä, vihollinen, tai orja antoi hän arvon ihmisenä.

Hänen lapsuudestaan on monta hauskaa juttua, m. m. seuraava: Jo pienenä hänessä oli sekä älyä, että rohkeutta. Kymmenvuotiaana vietiin hänet ensikerran Meedian kuningas Astyageen (oli hänen äitinsä isä) hoviin. Vanha kuningas piti paljon reippaasta pojasta, joka oli saanut ankaran Persialaisen kasvatuksen. Ruualle ruvetessa pikku Kyyros istui kuninkaan vieressä ja hämmästyti sitä ruokain paljoutta, minkä palvelijat toivat pöydälle. Viimein puhkesi hän kysymään kuninkaalta: »Rakas iso-isä, mitä teet näin paljolla ruualla?» »Me syömme ne», vastasi kuningas. »Voi, voi, minua säälistää, kun sinun tarvitsee vävätä itseäsi niin paljon tullaksesi ravituksi», selitti Kyyros; »Persiassa me syömme kappaleen leipää ja lihaa ja sitten juomme raitista vettä päälle. Syötyämme olemme heti valmiit uudelleen tarttumaan reippaasti työhön,» jatkoi hän.

Aterian jälestä jakoi Kyyros loput ruusta palvelijoille, paitsi yhdelle, joka oli juomanlaskija ja kuninkaan suosikki. Miksi ei tämä saa?» kysyi kuningas pojalta,» »hänhän kaataa viiniä hyvin taitavasti,» lisäsi hän. Kyyros sanoi itsekin osaavansa siten tehdä ja otti lasin, kaatoi siihen viiniä ja tarjosi hyvin kohteliaasti kuninkaalle. Kuningas pyysi pojan itsensä ensin maistamaan, mutta Kyyros sanoi, ettei hän sitä tee, kun siinä on *myrkkyyä*. Kuningas kauhistuen [kysyi mistä Kyyros sen tiesi, että viinissä myrkyä oli. Poika selitti: »näin sen äskeisissä juomingeissanne, jolloin melusitte ja pauhasitte hirveästi. Laulajat kirkuivat äänensä käheiksi, eikä kukaan heitä kuullut. Kun istuitte paikoillanne, keuhitte suurista voimistanne, mutta kun nousitte ylös, niin ei teistä kukaan ollut mies pysyäkseenne edes omilla jaloillanne. Ette tietäneet olevanne ihmisiä. Sinä, kuningas, et tiennyt olevasi hal-

litsija, eikä nuo toiset tienneet olevansa alamaisia. Siitä näin, että *viinissä oli myrkkyä*».

Kyyroksesta kasvoi viisas ja jalo mies. Historia ei kerro minkä vaikutuksen kymmenvuotiaan puhe teki läsnä oleviin, mutta me voimme otaksua, ettei se ainakaan tuuleen haihtunut jälkiä jättämättä.

Ajatelkaa montako kohtaa voimme ottaa oppiksemme tästä kertomuksesta.

— linnea —.

Tietoja kotimaasta.

Kuollut. Viime toukokuun 29 päivä nukkui kuoleman uneen kodissaan Kokemäellä km. *Taavi Evert Leppilahti* 30 v. 10 kk. vanhana. Vainaja kävi aikoinaan Jyväskylän km. koulun, josta pääsi pois v. 1899. Koulusta päästyään meni hän puusepän oppiin Turkuun Jakobsson'in luo, jossa oli 2 vuotta. Sitten tuli hän kotiin, sekä teki vuoroin puusepäntyötä, vuoroin maantöitä. Kolme vuotta sitten sairastui hän vaikeaan hermotautiin, joka teki hänet työhön kykenemättömäksi kun oikea puoli ruumista herposi (sai halvauksen). Vuosi sitten sai hän lisäksi sydäntaudin, joko lopulta vei hänet haudata nuoruuden parhaassa iässänsä. — Lähinnä kaipaavat vainajaa vanhemmat ja 1 veli ja 1 sisar.

Ikävä tapaturma sattui viime toukokuun 13 päivä Lokalahdella kuuromykkä parikunnan Mikko ja Maria Salmen pikku lapselle Elinalle. Lapsi oli yli 1 vuoden vanha. Hän sai käsiinsä tulitikkulaatikon, rupesi leikkimään sen kanssa, raapasi tulta ja kaikki tikut syttyivät palamaan. Tuli tarttui lapsen vaatteisiin. Kun aikaihmissä tuli lapsen luo oli hän jo palanut hyvin pahaksi. Lapsi vietiin heti Uudenkaupungin sairaalaan; mutta kuoli pian. — Lapsen vanhemmat asuivat ennen Raumalla, vaan muuttivat viime tammikuussa Lokalahdelle.

Kurikan yksityinen kuuromykkäkoulu. Rovastinleski Olga Söderman on anonut senaatilta edelleenkin ensi vuoden alusta viideksi vuodeksi eteenpäin 5,000 mk:n vuotuista valtioapua alkuun rovasti B. Söderman-vainajan ja nyttemmin hakijan johtaman Kurikan yksityisen kuuromykkäkoulun ylläpitämistä varten.

Kouluylivaltio on antanut senaatille anomuksesta lausuntonsa, jossa se, koska puheenaoleva yli-ikäisiä kuuromykyä varten perustettu koulu yhä edelleenkin on kipeän tarpeen vaatima, tämä laitos kun on ainoa, jossa 30 vuotta täyttäneet kuuromykyt voivat saada tarpeellista rippikouluopetusta sekä oppia lukemisen ja kirjoittamisen alkeita, on katsonut asiakseen alistaa senaatin harkittavaksi, eikö anomukseen voitaisi suostua.

110 vuotta sitten, toukok. 27 p:nä 1800 kuoli Mäntyharjulla *Abraham Argilander*, Suomen ensimmäinen kuuromykyänopettaja. Hän oli syntynyt Kuopiossa 25 p. syysk. 1722 ja tuli ylioppilaaksi Turussa 1740, opiskellen sitten luonnontieteitä. Kirjoitettuaan väitöskirjan salpietarista nimitettiin hänet salpietarinpolttojen tirehtööriksi, jona hän tuntuvasti paransi näitä laitoksia. Sattumalta A. oli ruvennut opettamaan kuuromykyä puhumaan, ja v. 1762 hän siitä julkaisi huomattavan kirjoituksen. Omituista kyllä tämä opetustapa kuitenkin unohtui. Koetettiin tulla toimeen opettamalla näille aistivallaisille merkkikieltä ranskalaiseen tapaan. Vasta 1870-luvulla on Suomessa ruvettu saksalaisen esimerkin mukaan kehittämään kuuromykyiden puhekykyä.

Opinsuorittaneeksi latojaksi julistettiin kirjaltaja Antti Jokelainen heinäk. 15 päivä Helsingissä Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjapainossa. Onnea hänelle päästyään 5 vuotisesta latoja-opista pois!

Lahden ja sen ympäristön kuuromykyt huomatkkaa. Jumalanpalvelus ja Herran p. ehtoollinen pidetään kuuromykyille Lahden kaupungissa elokuun 14 päivä. Kokoonnutaan aamupäivällä kl. 11 Heinosen rukoushuoneella.

Kuuromykyä tervehtimään ovat Kuopion km. koulun opettajat neidit Naema Helsingius ja Anna Nyström taas tänäkin kesänä matkustaneet. He käyvät m. m. Iitissä, Viipurissa ja Sortavalassa sekä muissakin paikoissa Karjalan radan varrella missä heillä on entisiä ja nykyisiä oppilaita. Tervetulleita ja hyödyllisiä ovat tällaiset käynnit oppilasten luona ja kodissa. Opettaja voi matkallaan kylvää hyvän opetuksen siemenen siellä ja täällä. Samalla saa hän omin silmin nähdä km. heidän todellisessa jokapäiväisessä elämässään, sekä siinä ympäristössä missä he elävät ja mihin koulusta päästyään joutuvat. On selvää, että näihin seikkoihin tutustuminen antaa opettajalle uusia näkökohtia oppilastensa kasvattamisen suhteen. Näillä matkoilla on opettaja myös tilaisuudessa oppilasten vanhempien kanssa neuvottelemaan lasten tulevaisuudesta, minkä toimeentulon kullekin sopisi hankkia. — Neidet Helsingius ja Nyström ovat miltei joka kesä teh-

neet pitempiä tai lyhempiä matkoja oppilastensa luo osaksi omilla ja osaksi auttajayhdistyksen varoilla. — Kesäkuulla neiti Nyström jo oli lisälmellä yhdessä past. Nyberg'in kanssa 3 päivää opettamassa km. siellä.

Uusia oppilaita otetaan kuuromykkien puhekouluihin ensi syyskuun 1 päivä. Mutta nyt on huomattu, että meillä on liian vähän km.-kouluja. Pieniä km. lapsia on pyrkinyt Turkuun yli 100, Kuopioon yli 100 ja Ouluun noin 80, Porvooseen (ruotsalainen) 24. Tämän lehden lukijat tietävät etteivät noin monet, ehkä 300 hakijaa voi päästä kouluihin, vaan suuri joukko lapsia jää pois. He pääsevät vasta sitten 2 vuoden perästä kouluun. Mutta jos silloin jo ovat täyttäneet 12 vuotta, niin eivät pääse puhekouluun ollenkaan, vaan saavat odottaa 6 vuotta, että tulevat 18 v. vanhoiksi ja sitten pääsevät vähitellen Jyväskylään. Tämä on surullinen ja valitettava epäkohta kuuromykkäin koulun alalla meillä. Olisi pitänyt ennen ruveta puuhaamaan uutta koulua. Olemme kuulleet, että tarkastaja olisi pyytänyt senaatilta saada perustaa uuden km. koulun Helsinkiin, mutta milloin se toteutuisi sitä ei kukaan tiedä, kun on venäläisiä senaattoreita nyt Suomen asioita hoitamassa. Tarkastaja on myös pyytänyt, että kaikkiin puhelukouluihin saisi perustaa yhden ensimmäisen luokan (rinnakkaisluokka) lisäksi. Silloin voisi ottaa ehkä 50 uutta oppilasta kaikkiin puhelukouluihin. Mutta kyllä kouluissa ja asumalaitoksissa tulee ahdasta, kun tulee paljon oppilaita. Tuntuu kuin nuo pienet pyrkijät yhdessä nostaisivat avuttomat kätensä ylöspäin ja pyytäisivät: *antakaa meille uusi koulu!*

Oulun km. koulusta laskettiin viime toukokuun lopussa seuraavat 8 oppilasta: Kalle Majava, Robert Huhdanmäki, Antti Eilo, Selma Raski, Miina Vainonen, Eedit Lakka, Eedit Häyrynen ja Senja Kolu.

Tietoja kuuromykyistä. Puuseppä *Aukusti Virtanen*, joka Helsingin km.-auttajayhdistyksen antamalla apurahoilla on ollut 2 vuotta Ruotsissa ja Norjassa puusepän töitä oppimassa palasi viime toukokuun lopulla kotiin. Virtanen oli ensin Morassa ja Nyköpingissä, sekä lopuksi Kristianiassa Norjan pääkaupungissa. Hän on tyytyväinen matkaansa, sekä on saanut hyvät todistukset mestareilta, joitten liikkeessä hän opiskeli. — Kirjansitoja *Antti Ruotsalainen*, joka ennen oli työssä Weilin ja Göös'in kirjansitomossa Helsingissä on viime kesäkuussa muuttanut Jyväskylään Kankaan paperitehtaaseen työhön. — Palvelija *Miina Kemiläinen* on muuttanut isäntäväkensä kanssa Lahdesta Tampereelle Länsi Puistokatu 38.

Kuvanveistäjä J. F. Talvian työstä voimme mainita seuraavaa. Eräässä taidenäyttelyssä Turussa viime kevännä oli nähtävänä 2 hra Talvian kuvanveistosta, nimittäin toimittaja J. Hirn'in rintakuva kipsistä ja eräs »Apina» niminen kuva vuolukivestä. »Apinan» osti Turun taideyhdistys taidemuseoonsa. »Venäläisen kirjallisuuden seuran» tilauksesta valmisti hra Talvia venäläisen kirjailijan N. Gogolin rintakuvan. Tämä kuva valetaan pronssiin ja pystytetään muistopatsaaksi Venäjällä Gogolin kotikaupunkiin. Viime kevännä oli 2 hra Talvian kuvanveistosta nähtävänä taideyhdistyksen näyttelyssä Helsingissä. Sanomalehdet arvostelivat niitä hyvin. Toinen näistä kuvanveistoksista esittää erään vanhan km-suutarin Helsingistä istumassa työpöytänsä vieressä kenkiä paikkaamassa vasaroinen, pikilankoinen j. n. e. — Hra Talvia tekee ahkerasti ja tunnollisesti työtä ja näyttää edistyvän yhä taiteessaan. Hra Talvian näyttämä kaunis esimerkki osoittaa nuoremmille km:lle kuinka ahkera työ, säännöllinen elämä ja luja tahto auttaa kuuromykkäkin voittamaan vaikeuksia ja tuottamaan kunnia kuuromykyille, sekä isänmaalle.

Päästötodistuksen saivat viime kevätlukukauden lopussa Turun kuuromykyjen koulusta seuraavat 8:n luokan oppilaat: *Tyyne Sillankorva* Urjalasta, sai koulusta 50 mk. ja menee ensin vanhempainsa luo ja sitten 1 p:nä marraskuuta Pieksämäen talouskouluun; *Tyyne Tuominen* Udestakylästä, sai 30 mk. ja mustan hameen, menee 1 p:nä marraskuuta Pieksämäen talouskouluun; *Saima Suominen* Pyhärannan seurakunnasta, sai 20 mk ja mustan hameen, menee vanhempainsa luo; *Aina Lumme* (Grönroos) Rajamäeltä, sai 15 mk. menee vanhempainsa luo; *Augusta Henriksson* Karkusta, sai 30 mk. ja mustan hameen, menee ensin palvelukseen Littoisiin ja sitten 1 p:nä marraskuuta Pieksämäen talouskouluun; *Matti Palo* Kauhajoelta, jää työhön Turkuun; *Tuomo Silen* Vesilahdelta, menee vanhempainsa luo; *Bernhard Kaski* Piikkiöstä, jää työhön Turkuun.

Kasteenliittonsa uudistivat nämä oppilaat toukok. 4 p:nä ja pääsivät Herran P. Ehtooliselle viime helatorstaina.

Turun Kuuromykyjen koulussa oli vuositutkinto viime toukok. 31 p:nä. Koulu on viettänyt kevätlukukauden alussa, tammik. 20 p:nä, 50-vuotis olemassaolonsa juhlaa. Viittomakoulun aikana oli koulussa ollut 515 oppilasta ja puhekoulun ajalla on ollut 294 oppilasta eli yhteensä 50 vuoden ajalla 809 oppilasta. — Oppilaita on ollut päättäneellä lukukaudella koulussa yhteensä 106, joista 58 poikaa ja 48 tyttöä. Koulun oppilaita siirrettiin I luokalta 9 Mikkelin kirjoituskouluun ja 3 Perttulan kasvatuslaitokseen. Kouluun jäi vielä 86 oppilasta eli 43 poikaa ja 43 tyttöä. Uusia

oppilaita on kouluun hakenut 89 ja vielä lisäksi 21, joilla ei ole täydellisiä hakupapereita.

Terveyden tila on koulussa ollut hyvä.

Vihityt.

**Herman Vihtori Aittooja
Maria Emilia Heikonen**

Kemissä ⁵/₅ 1910.

Surumielin ilmoitamme, että Herra on luoksensa
täältä kutsunut rakkaan poikamme

Taavi Evert Leppilähdén,

joka pitkällistä sydäntautia sairastettuaan rauhallisesti nukkui kuolonuneeen Kokemäellä Kakkulaisten kylässä 29 päivä toukokuuta 1910, elettyään täällä 30 v. 10 kk. 27 päivää. Lähinnä häntä surevat isä ja äiti, 1 veli ja 1 sisar sekä suuri tuttava piiri.

Lovisa ja Taavit Leppilähti.

Surulla suurell' jätän kyllä tänne ystävän,
vaan taivaassahan tiedän ne taasen löytävän;
Tapaamme siellä kerran toisemme riemussa
tykönä armon herran suloisessa elossa.